

**Pan
Krzysztof Smela
Wójt
Gminy Mykanów**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach przeprowadziła kontrolę w Urzędzie Gminy Mykanów (zwanym dalej Urzędem) w zakresie pobierania oraz wykorzystania opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w latach 2006 – 2008 (I półrocze).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli, podpisanym w dniu 10 października 2008 r., Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Wójtowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia realizację przez Urząd zadań z zakresu regulowania lokalnego rynku napojów alkoholowych, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień. Jednocześnie Izba negatywnie ocenia wykorzystanie środków pochodzących z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

---

¹ Dz. U. z 2007 r., Nr 231, poz. 1701

Powyższą ocenę uzasadniają następujące oceny cząstkowe i ustalenia kontroli:

- 1. Pozytywnie ocenia się realizację zadań z zakresu regulowania lokalnego rynku napojów alkoholowych i pobierania przewidzianych w przepisach opłat za zezwolenia na detaliczną sprzedaż napojów alkoholowych, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień.**
- a) Pozytywnie ocenia się uchwalenie na lata 2006-2008 Gminnych Programów Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (dalej zwanych Gminnymi Programami), oparcie ich na rzetelnej analizie uwarunkowań i potrzeb lokalnych oraz oszacowanie kosztów realizacji przewidzianych w nich zadań (odpowiednio na poszczególne lata 185 000 zł, 175 000 zł i 170 000 zł), jednakże nie wszystkie zadania ujęte w tych Programach zgodne były z ustawą z dnia 26 października 1982 r. *o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi*² (zwaną dalej ustawą *o wychowaniu w trzeźwości*).
- b) Stwierdzono, że Gmina Mykanów w okresie objętym kontrolą realizowała zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, np. prowadziła punkt konsultacyjny oraz brała udział w ogólnopolskim programie „Trzeźwy umysł”.
- c) W latach 2006-2008 (I półrocze) w Gminie Mykanów wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, zawierających powyżej 4,5% alkoholu, odbywało się zgodnie z zasadami dotyczącymi ich lokalizacji oraz w liczbie nie przekraczającej, określony przez Radę Gminy, limit punktów sprzedaży alkoholu (68 punktów).
- d) Na podstawie analizy 20 losowo wybranych spraw zakończonych w 2007 r. wydaniem zezwoleń na detaliczną sprzedaż napojów alkoholowych ustalono, że zezwolenia wydawane były bez zbędnej zwłoki, po zasięgnięciu opinii odpowiednich organów oraz w oparciu o przedłożoną przez przedsiębiorców dokumentację, określoną w ustawie *o wychowaniu w trzeźwości*. Jednocześnie stwierdzono, że we wszystkich analizowanych wnioskach o wydanie ww. zezwoleń brak było, pomimo wymogu z art. 18 ust. 5 pkt 6 tej ustawy, informacji o adresie punktu składowania napojów alkoholowych.
- e) Stwierdzono, że przy naliczaniu opłat za wydanie zezwolenia na sprzedaż alkoholu, na podstawie przedkładanych przez przedsiębiorców oświadczeń o wysokości sprzedaży napojów alkoholowych w roku poprzednim, w pięciu przypadkach zawyżono wysokość

---

² Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473 ze zm.

opłaty od 0,50 zł do 0,75 zł oraz w trzech przypadkach zaniżono opłatę o 0,25 zł w stosunku do kwoty opłaty, która wynikałaby z prawidłowego obliczenia na podstawie art. 11¹ ust. 8 ustawy *o wychowaniu w trzeźwości*.

- f) Za wydanie 46 jednorazowych zezwoleń na sprzedaż pobrano opłatę w kwocie 44 zł, pomimo iż stosownie do art. 18¹ ust. 3 ustawy *o wychowaniu w trzeźwości* „opłata za jednorazowe zezwolenie (...) wnoszona jest (...) w wysokości odpowiadającej 1/12 rocznej opłaty za poszczególne rodzaje zezwoleń (...)”, co przy kwocie 525 zł rocznej opłaty dla napojów alkoholowych o zawartości alkoholu do 4,5% i piwa oraz powyżej 18 % dawało kwotę 43,75 zł.
- g) Stwierdzono, że nie prowadzono szczegółowej ewidencji dla konta 201 – rozrachunki z dostawcami i odbiorcami, co utrudniało bieżące ustalenie należności przedsiębiorców dokonujących opłat z tytułu korzystania z ww. zezwoleń oraz skuteczne kontrolowanie terminowości wnoszenia tych opłat. Działanie takie jest sprzeczne z zaleceniem prowadzenia ewidencji szczegółowej konta 201 zawartym w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r. w *sprawie szczegółowych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych*³.
- h) NIK negatywnie ocenia zaniechanie przez Wójta obowiązku opracowania Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2006-2007, pomimo obowiązku, wynikającego z art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. *o przeciwdziałaniu narkomanii*⁴.

2. Negatywnie ocenia się realizację zadań w zakresie sposobu wykorzystania środków finansowych pochodzących z opłat za zezwolenia na detaliczną sprzedaż napojów alkoholowych.

- a) Urząd w okresie objętym kontrolą nie wywiązywał się z wynikającego z art. 18² ustawy *o wychowaniu w trzeźwości*, obowiązku przeznaczenia dochodów uzyskanych z opłat za wydane zezwolenia wyłącznie na realizację gminnych programów rozwiązywania problemów alkoholowych oraz gminnego programu przeciwdziałania narkomanii. W latach 2006-2007 Gmina uzyskała z tytułu przedmiotowych opłat dochody w łącznej kwocie 355 789 zł. W tym samym czasie na wydatki związane z realizacją

³ Dz. U. z 2006 r., Nr 142, poz. 1020 ze zm.

⁴ Dz. U. Nr 179, poz. 1485 ze zm.

ww. programów przeznaczono 321 955,08 zł. Pozostała kwota 33 833,92 zł (9,5 %) wykorzystana została na wydatki z innych działów uznanych, zdaniem Wójta, za priorytetowe.

- b) Przeprowadzone w trakcie kontroli NIK szczegółowe badanie wydatków z rozdziałów 85153 i 85154 klasyfikacji budżetowej (wydatki na zwalczanie narkomanii i przeciwdziałanie alkoholizmowi), zrealizowanych przez Urząd w 2007 r. wykazało, że nie wszystkie z nich służyły realizacji gminnych programów i zadań określonych w art. 4¹ ust. 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz w art. 10 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. W szczególności kwotę 50 126,92 zł (15,6 %) wydatkowano na działania, co prawda zaplanowane w Gminnym Programie na 2007 r., ale nieprzewidziane w ww. ustawach, tj.:

- zakup wyposażenia dla sali gimnastycznej (20 000 zł),
- zakup sprzętu muzycznego dla orkiestry dętej (14 600 zł),
- zakup książek dla bibliotek Gminnej i szkolnych (3 000 zł),
- zorganizowanie pikniku „*Żyj Kolorowo*” w ramach promocji Gminy (12 322,61 zł),
- wydatkowanie środków z Funduszu na dodatki mieszkaniowe w kwocie 204,31 zł.

Gmina finansowała powyższe zadania, pomimo że nie służyły one faktycznie realizacji zadań w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi, a stanowiły realizację zadań własnych gminy, m.in. z zakresu kultury, sportu czy pomocy społecznej.

- c) Stwierdzono, że kwotę 16 322,91 zł (5,1 %) wydatkowano na pozalekcyjne zajęcia sportowe, prowadzone w siedmiu szkołach Gminy Mykanów, pomimo że w złożonych wnioskach (ofertach) o dofinansowanie ze środków z uzyskanych opłat za wydanie zezwoleń na sprzedaż alkoholu, nie zaplanowano omówienia zagadnień, dotyczących np. zakazu używania używek, przeklinania, zasady „fair play” oraz określenia liczby dzieci z grup ryzyka mających uczestniczyć w zajęciach. Zalecenia propagowania takich zasad i norm w działaniach, finansowanych ze środków przeznaczonych na przeciwdziałanie alkoholizmowi, określone są w opracowywanych i przekazywanych gminom corocznie rekomendacjach Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Przykładowymi celami zadań były: prowadzenie treningów, opłata startowa, koszenie trawy, zakup napojów czy udział w rozgrywkach piłki siatkowej.
- d) Ustalono, że z czterech przedłożonych przez działające na terenie Gminy Mykanów stowarzyszenia wynikało, że otrzymaną dotację wydatkowały one na inne zadania niż

w złożonych przez nie ofertach⁵. Np. Klub Sportowy „Piast” w ofercie zwrócił się z prośbą o dofinansowanie -dojazdów na mecze, zakupu strojów dla zawodników, zakupu sprzętu sportowego, a w złożonym rozliczeniu wykazał, że otrzymaną dotację wydatkował, m.in. na zakup napojów, opłaty startowe oraz utrzymanie boiska. Łącznie w 2007 r. wydatkowano na inne zadania niż w złożonych ofertach kwotę 21 469,44 zł, tj. 42,9 % przekazanej dotacji dziesięciu stowarzyszeniom. Wójt każdorazowo akceptował rozliczenia z ww. dotacji bez uwag. W związku z powyższym NIK ocenia jako nieskuteczny nadzór Wójta nad prawidłowością i rzetelnością wykorzystania środków ww. udzielonych dotacji.

- e) NIK ocenia jako nierzetelne działanie polegające na błędnym zakwalifikowaniu wydatku w rozdziale 85154 (przeciwdziałanie alkoholizmowi) dotyczącego prowadzenia punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych od alkoholu do § 4300 – zakup pozostałych usług zamiast do § 4170 – wynagrodzenia bezosobowe.
- f) W ocenie NIK, przyczyną powstania opisanych nieprawidłowości był brak skutecznego nadzoru i kontroli ze strony Pełnomocnika Wójta oraz Wójta nad pracą osób odpowiedzialnych za realizację Gminnych Programów. Spostrzeżenie wielu z ww. nieprawidłowości możliwe byłoby na etapie sporządzania odrębnego rocznego sprawozdania z realizacji Gminnych Programów za lata 2006-2007. Jednakże Wójt, pomimo takiego zobowiązania go przez Radę Gminy Mykanów w uchwałach ustanawiających gminne programy, nie przedstawił Radzie Gminy odrębnych sprawozdań za 2006 rok oraz za 2007 rok.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1) Naliczanie opłat za wydanie jednorazowych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w wysokości 1/12 należnej wysokości za dany rodzaj napoju alkoholowego.**
- 2) Zaprowadzenie szczegółowej analityki dla konta 201, dotyczącej wnoszenia opłat przez przedsiębiorców korzystających z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.**

---

⁵ Ludowy Klub Sportowy „Grom” Cykarzew, Uczniowski Ludowy Klub Sportowy „Jedność” Mykanów, Ludowy Klub Sportowy „Piast” Lubojna, Ludowy Klub Sportowy „Płomień” z Czarnego Lasu

- 3) *Przeznaczenie dochodów uzyskanych z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych wyłącznie na zadania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniu narkomanii.*
- 4) *Podjęcie działań mających na celu zwrot środków wydatkowanych przez stowarzyszenia na działania nieprzewidziane w ustawie o wychowaniu w trzeźwości*
- 5) *Ujmowanie w Gminnych Programach jedynie zadań przewidzianych do realizacji w ustawie o wychowaniu w trzeźwości.*
- 6) *Zapewnienie skutecznego nadzoru i kontroli nad realizacją Gminnych Programów oraz nad rozliczeniem przekazywanych dotacji stowarzyszeniom na zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi.*

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Wójta, w terminie 20 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania ocen i uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Katowicach umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.